

LITTERATUR OG LEDELSE

Erik Grønner

Bedriftsleder og forfatter. I august kommer bok nummer to, spenningsromanen *Klima X*.

E-post: erik.gronner@hesselberg.no

Finn Bergesen jr.

Administrerende direktør i NHO.

E-post: finn.bergesen@nho.no

Valgerd Svarstad Haugland

Kirkeverge i Oslo, tidligere Kultur og Kirkeminister og leder for KrF.

E-post: valgerd.svarstad.haugland@oslo.kirken.no

Jens Frydenlund

Direktør for forretningsutvikling i Vensafe AS. Debuterte med romanen «Adresse Oslo Vest»

E-post: jens.frydenlund@vensafe.com

Vindmøllene og osteklokken

Tror virkelig Jens Stoltenberg at vi befinner oss inne i en osteklokke, der vi ikke trenger å sette inn de samme tiltakene som verden rundt oss?

En esto, descubrión Treinta o curaenta Molinos de Viento que hay en aquel campo, y así como don Quijote los Vio, dijo en su Escudero.

Slik lød det på originalspråket, Don Quijotes møte med vindmøllene, i boken som er blitt kalt den første moderne romanen.

I dette øyeblikket oppdaget de trede eller førti vindmøller som finnes i dette området, og straks Don Quijote så dem sa han til væpneren: - Tilfeldigheten ordner alt for oss bedre enn vi selv kunne ønske, for ser du der, Sancho Panza, min venn, hvor det dukker opp trede, om ikke flere, gresselige kjemper som jeg vil gå i nærkamp med og slå i hjel alle sammen.

En kan visstnok ikke skilte med å ha lest Cervantes mesterverk før en behersker spansk, men selv om mange av de språklige nyansene og betydningene blir borte i oversettelser, har det ikke forhindret at Don Quijote og hans kamp med vindmøllene er blitt en del av vår dagligtale.

For ikke lenge siden foretok jeg en reise i Spania, fra Zaragoza til Pamplona. Det er langt fra La Mancha, men allikevel fantes det vindmøller overalt, så mange at don Quijote ville ha gått enda lengre i å lovprise skjebnen. Fra det komfortable spanske toget, som for øvrig var så punktlig at en kunne stille klokken etter det, var det umulig ikke å legge merke til dem. På alle åskammer kneiser de og har gitt høydedragene en ny horisont. I vår tid finnes det også en nytt fremmedeule, som ville vekket stridslysten hos den tapre ridder. Ute på flatene står tallrike armer av solpaneler, vendt mot syd.

Don Quijotes angrep på vindmøllene forklares som kampen mot en innbilt motstander. Men spanjolene oppfatter åpenbart ikke klimatrusselen som en innbilning, for mange vil si at de går så langt i sin fornybare satsing av de ødelegger det vakre landskapet.

Her i Norge er det derimot vanskelig å få øye på noe som tyder på at vi er på vei inn i en klimakrise. Don Quijote måtte ha reist helt til Smøla for å finne noen gresselige kjemper å angripe med hevet lanse. En av våre fremste regjeringsmedlemmer uttrykte her forleden at det bare var rett og riktig at engelskmennene nå bygger havmøller, i stor skala, siden de er en utslipsversting. Norge derimot, trenger ikke det, siden vi har så stor andel fornybar energi. Det hørtes nesten ut som om vi kunne slå oss på brystet over dette, og at det er vår egen dyktighet

som har gitt oss alle fossefallene. Sannheten er at vi har hatt en eventyrlig flaks. Ikke bare kan vi eksportere olje og gass og tjene oss søkkrike på fossile brennstoff. Vi trenger tilsynelatende ikke å gjøre noen tiltak her hjemme siden vi er velsignet med vannkraften.

I Stephen Kings nye roman, *Under the Dome*, forteller han om en amerikansk småby som blir isolert fra omverdenen inne i en stor osteklokke. I likhet med flere andre forfattere som tar for seg klimaspørsmålet, skriver han metaforisk om hva som vil skje når krisen inntreffer. Inne i glasskolben stiger temperaturen, det oppstår mangel på mat og drikke. Dette foranlediger en kamp for tilværelsen like skremmende som i en katastrofefilm fra Hollywood.

King kunne like gjerne ha plassert sin glassdom over Norge som over Chester's Mills i Maine, og handlingen kunne foregått i dag. Riktignok er vi ikke totalt isolert fra resten av verden, men vi agerer som om vi skulle være det. Mens landene rundt oss er truffet hardt av finanskrisen, bevilger vi oss ut av denne med oljepenger og kjøper på med økende forbruk og en fortsettelse på en lønns spiral som er totalt i utakt med alle våre handelspartnere. Ingen later til å bry seg om at eksportindustrien vil ligge igjen med brukket rygg. Inne i glasskolben er vi opptatt med å analysere viktigheten av *Min Kamp*. Vi konkurrerer med Albania om å være dårligst på jernbane. Og i motsetning til resten av Europa, gir vi altså totalt blaffen i å satse på fornybar energi. Vi skryter til og med over at vi er så flinke at vi ikke trenger å gjøre det. Når en har sjansen til å satse på biodrivstoff, som kunne gitt bilistene muligheten til å gjøre et reelt miljøvalg, avfeier en dette med en fiskal begrunnelse.

Jens og folkene rundt ham må jo være klar over at de sender ut et kraftig signal til befolkningen, om at det ikke er noe viktig med miljøtiltak her hjemme. Hvorfor gjør en leder noe sånt? Tror han virkelig vi befinner oss inne i en osteklokke, der vi ikke trenger å sette inn de samme tiltakene som verden rundt oss? Det eneste fornuftige svaret er at han vet noe mer enn oss andre. Noen forskere han stoler på har overbevist ham om at klimatrusselen er en innbilt fiende, og at regjeringen derfor kan forsvare sin kamp mot vindmøller. Det er dårlig gjort at han ikke visker det i ørene til spanjolene, så de slipper å ødelegge landskapet sitt enda mer.